

‘นครปฐม’ท่วม 15 ล้านบูรณะปฏิสังขรณ์

‘พระที่นั่งวชิโรดมยา-พระที่นั่งสามัคคีมุขมาตย์’

คงความวิจิตร ตระการตา สถาปัตยกรรมไทย

‘นครปฐม’ทุ่ม 15 ล้านบูรณะ ‘พระที่นั่งวชิริรมยา-พระที่นั่งส คงความวิจิตร ตระการตา สถา

รายงาน

พระราชวังสนามจันทร์ เป็นพระราชวังที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 โปรดเกล้าให้สร้างขึ้นบนบริเวณที่คาดว่าเดิมเป็นพระราชวังเก่าของกษัตริย์สมัยโบราณที่เรียกว่า “เนินปราสาท” เพื่อเป็นสถานที่ประทับครั้งมีเสด็จประพาสพระปฐมเจดีย์ และเมื่อบ้านเมืองถึงยามวิกฤต ใช้เวลาก่อสร้างนาน 4 ปี สร้างเสร็จเมื่อ พ.ศ.2450 ได้พระราชทานนามว่า “พระราชวังสนามจันทร์” และเป็นพระราชวังแห่งที่สอง ที่อยู่นอกพระนคร มีเนื้อที่ 888 ไร่ 3 งาน 24 ตารางวา ประกอบด้วยพระที่นั่งพิมานปฐม, พระที่นั่งอภิรมย์ฤดี, พระที่นั่งวชิริรมยา, พระที่นั่งสามัคคีมุขมาตย์, พระที่นั่งปฎิหาริย์ทิศ, พระตำหนักขลิบมุก, พระตำหนักมหาราช, รัตนบัลลังก์, พระตำหนักทับแก้ว, พระตำหนักทับขวัญ และเรือนต่างๆ อดีตเคยเป็นศูนย์ราชการของจังหวัดนครปฐม กระทั่งมีการคืนพระราชวังสนามจันทร์ให้แก่สำนักพระราชวัง ต่อมาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 10 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ คัดเลือกที่ดินแปลงพระราชวังสนามจันทร์ ให้กระทรวงมหาดไทยและให้จังหวัดนครปฐมดูแลใช้ประโยชน์

ชาญนะ เอี่ยมแสง ผู้ว่าราชการจังหวัดนครปฐม

กล่าวว่า สถานที่นี้ได้รับการปรับปรุงซ่อมแซมมาเป็นเวลาเกือบ 10 ปี ปัจจุบันเริ่มมีการขุดทูลทอดโดยเฉพาะงานไม้ต่างๆ และหลังคาที่แตกแตกตกรั่วเริ่มรั่วซึม ซึ่งจังหวัดนครปฐมมอบหมายให้โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดนครปฐมเข้าไปสำรวจ พบพระที่นั่งวชิริรมยา และพระที่นั่งสามัคคีมุขมาตย์ชำรุดที่วัสดุของหลังคาและบรรดาไม้ระแนงเชิงชาย มีน้ำซึมลงได้รับความเสียหาย จึงจัดงบประมาณการซ่อมแซมในปี 2562 วงเงิน 15,119,500 บาท ใช้เวลา 619 วัน เน้นที่การซ่อมเครื่องบน หลังคาโครงหลังคา เชิงชาย สะพานห่ม ระบายไม้ต่างๆ ด้วยการรื้อออกก่อนแล้วซ่อมแซมในส่วนที่สึก ได้ความอนุเคราะห์จากอาจารย์กรมศิลปากรเข้าไปช่วยให้คำปรึกษาและดูแลเรื่องการดำเนินการต่างๆ เพราะต้องการที่จะรักษารูปแบบเดิมไว้ให้ได้มากที่สุด เจตนาเดิมของจังหวัดนครปฐมหลังการบูรณะซ่อมแซมแล้วเสร็จ อยากให้ประชาชนได้เข้าไปชื่นชมความสวยงามของพระที่นั่งทั้ง 4 องค์ และพระตำหนักอีก 4 องค์ ซึ่งเป็นที่เก็บรักษาพระราชมรดกของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 กว่า 6,000 ชิ้น และมีมรดกของรัชกาลที่ 6 แต่เนื่องจากในขณะนั้นจังหวัดได้ทำข้อตกลงกับกระทรวงการคลัง เพื่อจะได้เก็บค่าเข้าชมจากนักท่องเที่ยว เพราะค่าใช้จ่ายในการบำรุงศาลาและการรักษาความปลอดภัยค่อนข้างสูง ซึ่งขณะนี้ได้เปิดให้ประชาชนเข้าชมความสวยงามของ

พระที่นั่งและพระตำหนักต่างๆ ได้แต่ภายนอก

“พระที่นั่งวชิริรมยา” เป็นอาคารก่ออิฐถือปูน 2 ชั้น สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.2460 มีลักษณะสถาปัตยกรรมเป็นแบบไทยแท้วิจิตรงดงามตระการตา หลังคามุงด้วยกระเบื้องเคลือบเป็นหลังคา 2 ชั้น เหมือนกับหลังคาในพระบรม

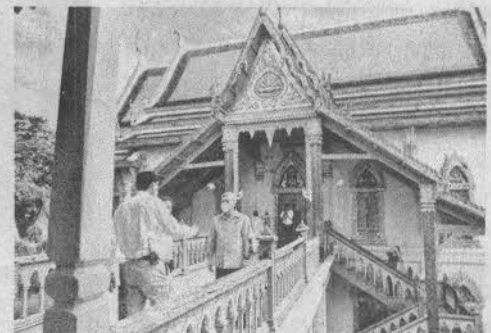

มหาราชวัง มีชื่อว่า ไบรคา ทางหงส์ นาคสะดุ้ง คัน
ห้วย มีมุขเด็จด้านทิศใต้ หน้าบันมุขเด็จแกะสลักเป็นเขม
วชิราวุธอยู่ภายใต้วงรัศมีกรอบล้อมรอบพร้อมด้วยลาย
กนกลงรักปิดทอง หน้าพระที่นั่งมีชานชาลาทอดยาวออก
มาจรดกับพระที่นั่งพิมานปฐมด้วย พระทวารของบัญชา
ทั้ง 2 ชั้นของพระที่นั่งองค์นี้มีลักษณะคล้ายกับเรือนแก้ว
เป็นบันแถลงเสียบไว้ด้วยยอดวชิราวุธภายในมีเลข 6 อยู่
ในลายพิจิตรเลขาเป็นมหาเมฆมุกฏ มีลายกนกลงรักปิดทอง

สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงใช้เป็นที่พักเป็น
ครั้งคราว โดยมากจะใช้เป็นห้องทรงพระอักษร

ส่วน **“พระที่นั่งสามัคคีมุขมาตย์”** เป็นพระที่นั่งที่
ใกล้เคียงกับพระที่นั่งวัชรรมยา หน้าบันพระที่นั่งสามัคคิ
มุขมาตย์อยู่ทางทิศเหนือ เป็นรูปหลักท้าวอมรินทร์อิราช
ประทานพรประทับอยู่ในปราสาทสามยอด พระหัตถ์ขวา
ทรงวชิระ พระหัตถ์ซ้ายทรงประทานพร แวดล้อมด้วย
บริวารซึ่งประกอบด้วยเทวดาและมนุษย์ 5 หมู่ ท้องพระ

มูม15ล้านบูรณะปฏิสังขรณ์ มยา-พระที่นั่งสามัคคีมุขมาตย์' ตระการตา สถาปัตยกรรมไทย

พระที่นั่งและพระตำหนักต่างๆ ได้แต่ภายนอก

“พระที่นั่งวัชรรมยา” เป็นอาคารก่ออิฐถือปูน 2 ชั้น
ข้างขึ้นเมื่อ พ.ศ.2460 มีลักษณะสถาปัตยกรรมเป็นแบบ
โดยแท้จิตรงดงามตระการตา หลังคามุงด้วยกระเบื้อง
เคลือบเป็นหลังคา 2 ชั้น เหมือนกับหลังคาในพระบรม

ล้อมรอบบนพื้นที่ประดับตกแต่งไปด้วยกระจกสิน้ำเงิน
พื้นเพดานชั้นบนของพระที่นั่งองค์นี้ทำด้วยสีแดงสดเข้ม
มีดอกดวงประดับประดาละเอียดอ่อนทำด้วยไม้แกะสลัก
ปิดทอง ส่วนชั้นล่างนอกจากจะทาสีแดงและเปิดทองแล้ว
นั้นที่ลายฉลุเป็นดาวประดับ พระที่นั่งองค์นี้พระบาท

รอยกพื้นสูงจากพื้นดินประมาณ 1 เมตร มีอัฒจันทร์ 2
ข้างต่อกับพระที่นั่งวัชรรมยา มีพระทวารเปิดถึงกัน 2 ข้าง
ชั้นพระทวารทั้ง 2 และชั้นพระบัญชาใกล้ๆ พระทวารทั้ง 2
ข้างแกะสลักเป็นรูปกิริติ มุขลงรักปิดทองภายในพระที่นั่ง
โดยรอบ มีเสานางจรัสแบ่งเขตท้องพระโรงกับเฉลียงส่วน
ที่เป็นเฉลียงลดต่ำลงมา 20 เซนติเมตร เสานางจรัสมี
ลักษณะเป็นเสาทรง 8 เหลี่ยมเช่นเดียวกับพระที่นั่งวัชร
รมยา ทำเป็นลายกลีบบัวจกกลโดยรอบเสาดลดทั้งต้น
เพดานพระที่นั่งมีลักษณะเช่นเดียวกับเพดานชั้นล่าง
พระที่นั่งวัชรรมยา เพดานสีแดงเข้มเปิดทองฉลุเป็นลาย
ดาวประดับมีโคมชาดห้อยอย่างงดงาม

**“ผากถึงประชาชนและนักท่องเที่ยงที่เข้าชม
พระราชวังสนามจันทร์** เนื่องจากพื้นที่ตรงนี้อุดมเป็น
พระราชวังเก่าไม่ใช่สวนสาธารณะทั่วไป จึงต้องมี
ระเบียบกฎเกณฑ์ของสถานที่ เรื่องการรักษาความ
สะอาด ดูจากในพระราชวังสนามจันทร์ไม่มีถังขยะตั้ง
สักใบ เพราะพื้นที่ของประชาชนรู้ดีถึงความสำคัญในเรื่อง
การเป็นเจ้าบ้านที่ดี และเรื่องการแต่งกายควรแต่งกาย
ให้สุภาพ งดเสื้อแขนกุด, กางเกงขาสั้น, กระโปรงสั้น
เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ลูกหลานด้วย”

ทวีพล หลิมชัยสุวรรณ